

באה

רוח נגדית

בשבוע שעבר עמדה אשה ממושקפת, חביה שחלם על נמלינו, בתוך קבוצת סבלים ודייגים על המזה של נמלינו. היתה זאת הרזונת רידינג, הנראמת דיימונד, נשיאת האגודה הימית הישראלית, זבולון. היא באה לחיזוק בשיטת יפו — חיפה של סירות האגודה.

לפני עשרים ושש שנים מילאה הרזונת המחאה, מסרה אותה לידי המהנדס הימאי הנלהב, עמנואל טובים, שחלם על ימאים, סבלים ועובדי-נמל יהודים ועל מפרשים עבריים שיפתירו את פני-האופק. אנו זקוקים לדור של יהודים, אשר לא יכיר את הפחד הגטואי מפני מרחבי-הים, היה טובים אומר. ההמחאה של הרזונת שימשה לקניית סירות-האימונים הראשונה של זבולון. חלומו של עמנואל התגשם: הנוער העברי נענה ברצון לקריאת-התגר של הים, וכמהרה צמח מתוכו דור חדש של ימאים — צעירים אשר הגיעו בסירות-מפרש ועזרות למצרים, קפריסין ותורכיה, הכינו מבלי דעת את נרעיו-הצני הישראלי. צעירים אשר אהבו את השמש, את הקצף ואת הרוח העזה השורקת בין חבלי-המפרשים.

זאב גולדשמידט ידע כי מנת חלקם של הימאים אינה רק שמש, רוח ושעשועים. הוא ניצב על החולות הזוחלים של בתי-הקירצה את דפנות סירתו שוקה, כדי לצבוע אותה מחדש.

היו ימים בהם חשב זאב כי עבודה זאת אינה לפי כבודו, אך זה היה לפני זמן רב. עתה כבר היה ברור לו כי ימאי אמיתי נאלץ לעשות הכל. הוא השלים עם המצב, ואף החל לחבב אותו: אם אתה נאלץ לעשות משהו, מוטב שתעשה זאת כראוי. מחר תהיה סירתו, שוקה לא רק הראשונה שתגיע אל קרהגמר, אלא גם היפה ביותר. הוא התפלל רק לדבר אחד: רוח דרומית.

השטח 28 ספרים

שלושה קילומטרים צפונת מזב, ב"ימינו השקטים של נמל יפו, עמד מרדכי מורבקין, מפקד הסירה נירית (חדרה) והתייפל לאלוהים: „אנא, שלח לנו רוח צפון-נירית חזקה“.

היה זה הסיכוי הטוב ביותר שלו לזכות בשיטת. אם תישב רוח דרומית לא תוכל נירית הקטנה, אשר שטח מפרשיה 28 מטרים מרובעים, להתחרות בסירות הגדולות, אשר שטח מפרשיהן מגיע לשטח המקסימאלי שהותר עלי-ידי הוועדה המ"ארגנת: 40 מטרים מרובעים. רוח נגדית חזקה תיתן לנירית אפשרות לתמרן. מורי קיחה שהוא יתמרן ויצליח: הוא כבר זכה בשיטת פריסם.

נירית היתה הראשונה שהגיעה לנמל-יפו, יום לפני השיטת. מורי רצה לערוך את כל הסיורים האחרונים ואת כל בדיקות הסירה בו במקום, מבלי להחזו ומבלי לש"כוח פרטיס קטנים. הוא למד בבית-הספר החיפאי לדייג ומוריו הדגישו וחרו והד"גישו כי כל סירה חייבת להיות מושלמת מכל הבחינות לפני הפלגתה הימיה. מורי לא התיחס לדבריהם בקלות-ראש. אנשי-הסירה הציבו אוהל על סיפונה, השאירו שני נערים לשמור עליה והלכו העירה, כדי לאכול משהו ולהצטייד בלחם למסע.

מאוחר יותר, אתרי-הצהריים, כאשר ה"חלה השמש שוקעת ביס, הופיעו מצפון מספר מפרשים. הם הלכו וקרבו, הלכו וגדלו. אנשי נירית הכירו אותם היטב, זיהו אותם ללא היסוס: „אלה הם חנונאל ועזרא מחיפה. זוהי פילה מגתניה — ושם, בקצה הימני שטה יוסף פלדשטיין התל"אביבית“.

בו אחר זו נכנסו הסירות לתוך הבריכה הרועת של נמל יפו, הורידו את המפרשים ונקשרו אל המזח. הבתורים ברכו זה את זה לשלום באדישות ובשלוה, כראוי ל"ימאים וחתיקים ומנוסים. האחרונה שהגיעה למקום היתה שוקה הבתימית.

הלילה רד. הירח המלא השקיף מעל לגגות יפו על פני הנמל הרדום, בו נעו שש סירות בקלילות מצד לצד. הכל היה שקט. הבחורים הקדימו לשכב לישון: מחו"היה יום קשה.

עשן מארובה

המשתתפים בשיטת קמו עם שחר. בראש וראשונה נישא מבטם לעבר תימרת העשן של אניית-המשא הצרפתית, שעגנה כשני קילומטרים מן החוף.

„יש אלוהים בשמיים!“ קרא מורי, „ה"רוח צפונית! עכשו נראה להם!“ הרוח היתה חלשה, אך היא היתה צפונית. תפ"לחו של מורי נתקיימה.

מפקדי הסירות האחרות לא היו מרוצים. בשבילם היתה זו רוח קשה ובלתי-נוחה, שהצריכה תימרון רב — ומול רב. הם צ"פו לכך שכל אדם מלא את המוטל עליו. מחוץ לשובר-הגלים התרוצצה סירת-מורי, טור חגיגית של משמר-החופים, צפרה ללא הרף, כדי להוכיח לימאים שהגיע הזמן ל"התחיל בשיטת. על אנשי משמר החופים הוטל ללוח את הסירות לחיפה.

בינתיים נאספו מפקדי הסירות מכביב לאריה חסידוב, הרכז הארצי של זבולון, אשר מסר להם הוראות אחרונות. לבסוף קפץ אריה לתוך סירת-המוטור, כדי לעלות על סירת-המשמר, בה בשעה שסירות ה"מפרש העלו את המפר"שים, עזבו את הבריכה ב"זו אחר זו כדי לחכות לאות-ההתחלה.

לכל הרוחותיו

האות ניתן ב-10.00. אריה חסידוב ירה זיקוק ירוק. הסירות התמתחו לקו רחב, התחילו לנוע צפונה.

ההתקדמות היתה איטית. מלכתחילה הור"גש כי השיטת יהיה ארוך וקשה. השוטרים, אשר על הסירה רטנו: „הרי זה ידוע כי כעת עונה של רוחות צפוניות. מדוע הם לא ערכו שיטת מחיפה לפיו, ולא מיפו לחיפה? לכל הרוחות, אהנו צריכים ל"לוח אותם, והיום חג“.

מפקד סירת-המשמר, מפקח אורי יחי"אלי, היה לעומת זאת, מעוניין מאד (הוא עצמו היה וותיק בספורט השיט): „אין זה משעשע להפליג עם הרוח. או מצחת הסירה הטובה ביותר, אך כשיש לך רוח נגדית, כמו עכשו, חשוב האדם יותר מכל. עכשו תהיה להם כל האפשרות להראות את ערכם ויכולתם“. הוא עקב אחרי תנועת כל סירה וסירה.

הרווחים בין הסירות הלכו וגדלו. צפונית לח"אביב, כאשר נשארה תחנת רידינג מ"אחור, החלו הסירות לתמרן. הראשונה ש"עזבה את השורה היתה נירית, ובעקבותיה יצאה יוסף פלדשטיין.

תוך שעות מספר נפוצו הסירות למלוא אורך האופק, ואי אפשר היה להבחין למי מהן יש יתרון. הרוח הצפונית גברה, והים נתכסה בגלים מקציפים.

נצחון למגדלי החופים

הערב ירד שוב. הסירות רק עברו על פני חוף נתניה. המתחרים היו עייפים. השירה וההלצות נדמו. עתה היו כולם שקטים ורציניים: הלילה רד.

סירת-המשמר הוסיפה לסובב בשטח, לעקוב אחרי המפרשים הנעלמים באפילה. ברדיו הגיעה תחזית מוגה-אוויר: בחצות

תהפוך הרוח למזרחית, הים י שאר גלי. אמר יחיאלי: „מי שי שאר ליד החוף, יצ"ח“.

אדיר כרמי, מפקד הסירה יוסף פלדשטיין השתדל להי שאר ליד החוף. הוא הגיע את הסירה במפנים קצרים, נמנע מלצאת אל הים הפתוח, התאמץ „לגרד את החוף“, כדי לקבל את פני הרוח המזרחית — כאשר ואם היא תבוא. הרוח באה בחצות.

עד סיפת הרוח האחרונה

למחרת, עם זריחת השמש, נראו שני מפרשים קרבים אל נמל חיפה: יוסף פלד"שטיין ושוקה. הרוח שככה כמעט עד ל"אפס, ומפרשי שתי הסירות המתחרות התי"דלדלו כמעט ריקים. על אף כל זאת הוסיפו הסירות להתקדם, וככל שקרבו אל הנמל, כן הלך וקטן המרחק ביניהן. שוקה הלכו, והשיגה את יוסף פלדשטיין.

מחוץ לשובר-הגלים החיפאי הצטמצם ה"מרחק למטרים ספורים. כאן מילא כל אד"את המוטל עליו באמת ובתמים. הימאים חשפו את מאקסימום שטח המפרשים לרוח הקלילה, התחילו לחתור בעזרת ההגה: תק"ות השיטת לא אסרו זאת.

שתי הסירות החליקו על פני המים ה"שלחים, הגיעו לבסוף אל קצהו של שובר"הגלים. עתה בא מפנה חד ושוקה כמעט והתנגשה ביוסף פלדשטיין הוך נסיון גואש לחתוך את דרכה. התמרון נכשל ויוסף פלדשטיין עברה את קרהגמר ראשונה. אריה חסידוב עמד על סיפון סירת-ה"מוטור, נפגף בידו וציין את הזמן: השעה היתה 07.25. השיטת נשלם לאחר עשרים ואחת שעות, עשרים וחמש דקות.

קו-הגמר. לאחר עשרים ואחת שעות ועשרים וחמש דקות, חצתה הסירה יוסף פלדשטיין (תל"אריב) את קו-הגמר בפתח נמל חיפה. במרחק מטרים ספורים ממנה נכנסה הסירה שוקה (בת"ס). שניסתה להדביקה ולעבור אותה לפני הזינוק. הסירות נכנסות לתוך הבריכה של נמלינו. רוב משתתפי ה"זינוק בני"ית. הוויט יאפשר להם להשתחרר.

לפני הזינוק. הסירות נכנסות לתוך הבריכה של נמלינו. רוב משתתפי ה"זינוק בני"ית. הוויט יאפשר להם להשתחרר.